

ВПЛИВ ПРЕПАРАТІВ НА РОЗВИТОК БОРОШНИСТОЇ РОСИ ТРОЯНД В УМОВАХ СОФІЇВСЬКОЇ БОРЩАГІВКИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Бомок С.К.

ORCID ID: 0000-0001-5278-9128

кандидат сільськогосподарських наук

Інститут захисту рослин НААН

ОЗО Софіївсько-Борщагівський ліцей, Україна

Борошниста роса (збудник – *Sphaerotheca pannosa* Lar. rosae Woronich.). Борошниста роса розвивається на надземних частинах троянди. Ознаками борошнистої роси утворенням білого павутинного нальоту, який пізніше набуває борошнистого вигляду і розміщується на органах рослин щільними ватоподібними подушечками. Ураження спочатку виявляють на півхвах листків у вигляді матових плям. Потім наліт поширюється на листову пластинку, частіше з верхнього, а іноді з обох боків. З ростом рослин він переходить на листки і стебло. Поступово ущільнюється, набуває жовто-сірого забарвлення, і на ньому з'являються клейстотеції у вигляді чорних крапок [1].

Патоген утворює конідіальне спороношення і сумчасту стадію. Конідії одноклітинні, безбарвні, циліндричні чи бочкоподібні, за розміром 25-30 x 8-10 мкм, розміщені ланцюжками на одноклітинних, трохи подовжених конідієносцях. Сумчаста стадія гриба характеризується утворенням на грибниці клейстотеціїв із сумками і сумкоспорами. Клейстотеції округлі, спочатку коричневі, а з часом чорні, 135-180 мкм у діаметрі, мають невелику кількість світлих коротких придатків. У них формуються декілька сумок розміром 70-100 x 25-40 мкм. У кожній сумці по 4-8 безбарвних еліптичних сумкоспор розміром 20-23 x 11-13 мкм. Патоген може розвиватись за моно- або дециклічним типом. Перший характеризується появою і розвитком конідіального спороношення з фази утворення третього листка до воскової стиглості. У фазі виходу рослини у трубку гриб починає формувати сумчасту стадію, але сумки із сумкоспорами утворюються повільно, а їх дозрівання проходить лише після перезимівлі клейстотеціїв. Другий тип характеризується тим, що патоген зимує у вигляді грибниці, а формування конідій починається з фази воскової стиглості. Сумчаста стадія формується з кінця кущення до початку трубкування, а дозрівання і розповсюдження сумкоспор відбувається з кінця літа і восени. Отже, під час вегетації рослин гриб може розповсюджуватись конідіями і сумкоспорами [2].

Зараження рослин проходить при температурі 0-20°C і відносній вологості повітря 50-100%. Висока температура повітря (понад 30°C) затримує розвиток борошнистої роси. Інкубаційний період — 3-11 діб (в середньому 4-5). Найчастіше появляється в другій половині літа за вологої погоди [1,3].

З'являється іноді на трояндах за умов надлишкового підживлення азотними добривами. На молодих пагонах, листках та пуп'янках з'являються плями сірого борошнистого нальоту. Уражені листки і пелюстки скручуються, пагони і квітконіжки скривлюються, пуп'янки і квітки втрачають декоративність.

Ріст уражених рослин уповільнюється. Пагони не визрівають, тому сильне ураження борошнистою россою знижує морозостійкість троянд [2].

Об'єкт досліджень: сорт Чорна Магія

Предмет досліджень: борошниста роса, ефективність препаратів

Мета роботи: вивчити вплив препаратів на розвиток хвороб в умовах Софіївської Борщагівки Київської області

Дослідження проводилися за **методикою**. Методики випробування і застосування пестицидів за редакцією Трибеля С.О.

Результати дослідження. Нами було поведено дослідження вплив препаратів на розвиток хвороб грибної етіології: борошнистої роси троянд Чорна Магія. Дослідження показали, що за 2 тижні обробка фунгіцидом Ридоміл Голд знизив розвиток хвороби на 5%, в порівнянні із контрольним варіантом розвиток хвороби становив на 2% більше. За спостереженням через 4 тижні розвиток хвороби зменшився на 10%, в порівнянні із контролем збільшився на 5% (табл1).

Таблиця 1

**Вплив препаратів на розвиток борошнистої роси на трояндах
(сорт Чорна Магія, приватний сектор вул. Шевченка)**

Препарат	Діюча речовина	Норма витрату препаратів	Ураження перед обробкою, %	Спостереження через 2 тижні	Спостереження через 4 тижні
Контроль	-	-	20	22	25
Ридоміл Голд	640 г/кг манкоцеб; 40 г/кг металаксилу-М	2 г на 5 л води	20	15	8
Топаз	100г/л Пенконазолу	3 мл на 5 л води	20	12	8

Обробка фунгіцидом Топазом знизала захворювання на 8%, в порівнянні з контролем розвиток хвороби збільшився на 2%. За спостереженням через 4 тижні розвиток хвороби зменшився на 10%, в порівнянні із контролем збільшився на 5%

Отже, в результаті дослідження чотирьох тижневого дослідження препарат фунгіцидної дії Ридоміл Голд та Топаз знизив розвиток борошнистої роси на 12%, в порівнянні із контрольним варіантом розвиток хвороби збільшився на 5%.

Список використаних джерел:

1. Константинов Б., Бомок С. Розвиток хвороб троянд в умовах Софіївської Борщагівки Київської області. Матеріали конференцій МЦНД, 2023. С. 313-315
2. Кирик М. М., Піковський М. Й. Фітопатологічний моніторинг. Методичний посібник із загальної та сільськогосподарської фітопатології для студ. ф-ту захисту рослин / Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ: ЦП "Компринт", 2011. 248 с.
3. Методики випробування і застосування пестицидів / за редакцією Трибеля С.О. та ін. Київ: Світ, 2001. 448 с.